

движението за самостоятелна българска йерархия, достоен възпитаник на известния духовник Максим Райкович, родом от Дряново, по-късно архимандрит. /13/ След смъртта на Христати Павлович свищовлии „намерили за Хрулева способен да замести учителя си”. Наред с това Хрулев започва да съставя и издава учебници, които праща даром по българските общини. Голям родолюбец и „искрен работник в усилните времена на нашите национални борби”, несъмнено Теодор Хрулев със своята ерудиция и всеотдайност оставя осезаеми следи върху по-нататъшното развитие на Зл. Груев като учител и духовник. /14/

Всъщност той и цялото поколение новосъздаваща се възрожденска интелигенция имат пред очите си бележити личности за подражание, получават от тях познания за новите житейски и общочовешки насоки, за да осмислят впоследствие те сами своето адекватно участие в политическите и културни процеси на своето време. В близкото бъдеще ще се наложат вече не само като преподаватели, но и активни реализатори на повика за светско образование и подем на новобългарското просветно дело. Те тръгват из цялата българска земя – носители на нов тип знания, на осъзнатата потребност - утвърждаване на светското българско училище като една от водещите обществени институции. И нещо особено важно – като част от младата българска интелигенция, те самите са в процес на развитие, имат изградена активна позиция в защита на своята национална принадлежност. Наред с това съумяват бързо да реагират на обстоятелствата и така да допринесат практически с дейността си да се ускори осмислянето на националните чувства и формирането на национално самосъзнание сред широки среди от народа. /15/

* * *

Златан Груев остава в Свищов до 8 септември 1847 г., след което се завръща и става учител в Пирдоп за една година, със заплата – 2 000 гр. За времето докато той учи в Свищов, в Пирдоп е учител Дякон Иларион Хилендарец, който бил преди това учител в Панагюрище. През 1848 г. Иларион отива учител в Пловдив, в квартал „Марашът”, като именно той препоръчва Златан Груев на видния пловдивски първенец Стоян Чальков. /16/

„Пловдивският период” от живота на Златан Груев е особено динамичен и интересен, но този етап трябва да бъде обект на специално изследване. Известно е, че той е повикан там от Ст. Чальков и пристига през октомври 1848 г., най-напред е условен за учител в килийното училище в кв. „Кършияка”.